



KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

**WYŻSZA SZKOŁA
GOSPODARKI**
W BYDGOSZCZY
www.wsg.byd.pl

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY



Człowiek - najlepsza inwestycja!

materiały do zajęć z przedmiotu:

METODYKA NAUCZANIA PRZEDMIOTÓW TURYSTYCZNYCH

realizowanego w ramach projektu 3.3.2.

***„Nowe kompetencje - nowe możliwości
nauczyciela przedmiotów zawodowych”***

studia podyplomowe: Przygotowanie Pedagogiczne
opracował: *mgr Jarosław Jagodziński*

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej
w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Wyższa Szkoła Gospodarki w Bydgoszczy
85-229 Bydgoszcz, ul. Naruszewicza 11
tel. 52 567 07 07 : e-mail: pp@byd.pl : www.pp.wsg.byd.pl

1.POJECIA

METODYKA - gr. *methodos*....m.in. sposób postępowania, robienia czegoś

METODYKA

a/zbiór zasad dotyczących sposobów wykonywania jakiejś pracy

b/dział pedagogiki omawiający cele i sposoby nauczania jakiegoś przedmiotu

(Słownik języka polskiego PWN)

METODYKA NAUCZANIA - (dział dydaktyki szczegółowej)- zajmuje się poszukiwaniem efektywnych sposobów nauczania określonego przedmiotu poprzez analizę celów, treści, metod oraz form organizacyjnych kształcenia.

(W. Okoń, 1996)

METODY NAUCZANIA - czynności nauczyciela, dzięki którym wprowadza on do lekcji wiadomości i kieruje ich biegiem.

(K.Kruszewski,1991)

METODY NAUCZANIA - są to systematycznie stosowane sposoby pracy nauczyciela z uczniami, umożliwiające opanowanie wiedzy wraz z umiejętnością posługiwania się nią w praktyce oraz rozwijanie umysłowych zainteresowań i zdolności.

(W. Okoń, 1996)

METODA NAUCZANIA- to celowo oraz systematycznie stosowany sposób kierowania pracą uczniów w procesie dydaktycznym, użyty ze świadomością możliwości jego zastosowania.

(W. Zaczyński, 1995)

W odróżnieniu od metodologii, która się skupia na odpowiedzi na pytanie: *Co należy robić?*

Metodyka koncentruje się na poszukiwaniu odpowiedzi na pytanie: *Jak to należy robić?*

2.KSZTAŁCENIE W ZAKRESIE TURYSTYKI I REKREACJI

- TECHNIK OBSŁUGI TURYSTYCZNEJ (szkolnictwo policealne)
- TURYSTYKA I REKREACJA (studia I i II stopnia)

2.1.TECHNIK OBSŁUGI TURYSTYCZNEJ

a/ PODSTAWA PROGRAMOWA ORAZ PROGRAM NAUCZANIA W ZAWODZIE TECHNIK OBSŁUGI TURYSTYCZNEJ

Dokumenty zawierają opis zawodu w zakresie postaw przedsiębiorczych, wykaz zadań do których powinien być przygotowany absolwent, potencjalne miejsca pracy dla absolwentów, szczegółowe cele kształcenia, wyposażenie pracowni specjalistycznych.

Zakres umiejętności i wiadomości wynikający z charakterystyki kwalifikacji zawarto w trzech blokach programowych (ekonomiczno-prawny, obsługa ruchu turystycznego, organizacja turystyki) oraz następujących przedmiotach:

- język obcy I
- obsługa ruchu turystycznego
- podstawy ekonomiczne i prawne
- organizacja turystyki
- geografia turystyczna
- technika pracy biurowej
- język obcy zawodowy II
- podstawy rachunkowości i finansów
- marketing w turystyce
- zajęcia praktyczne

Zawód technik obsługi turystycznej umożliwia specjalizację pod koniec okresu kształcenia. Szkoła może określić specjalizację, biorąc pod uwagę potrzeby lokalnego rynku pracy i zainteresowania słuchaczy. Tematyka specjalizacji może dotyczyć:

- informacji turystycznej
- organizacji i obsługi kongresów i festiwali
- animacji kultury

PODZIAŁ GODZIN NA BLOKI PROGRAMOWE

BLOK PROGRAMOWY	MINIMALNA LICZBA GODZIN W OKRESIE KSZTAŁCENIA W %
Ekonomiczno-prawny	20
Obsługa ruchu turystycznego	50
Organizacja turystyki	10
RAZEM	80*

*Pozostałe 20 % godzin jest przeznaczone na dostosowanie kształcenia do potrzeb rynku pracy, w tym na specjalizację.

b/STANDARDY WYMAGAŃ EGZAMINACYJNYCH DLA ZAWODU TECHNIK OBSŁUGI TURYSTYCZNEJ

Egzamin zawodowy jest formą oceny poziomu opanowania wiadomości i umiejętności z zakresu danego zawodu określonych w standardach wymagań, ustalonych przez MEN. Jest to egzamin zewnętrzny, który umożliwia uzyskanie obiektywnej i porównywalnej oceny poziomu osiągnięć słuchaczy w skali kraju.

Struktura egzaminu obejmuje dwa etapy: pisemny i praktyczny. Etap pisemny składa się z dwóch części. Część I zawiera zadania sprawdzające wiadomości i umiejętności dla kwalifikacji w zawodzie technik obsługi turystycznej. Część II - zadania związane z zatrudnieniem i działalnością gospodarczą.

Etap pisemny przeprowadza się w formie testu składającego się z zadań zamkniętych zawierających 4 odpowiedzi do wyboru, z których jedna jest prawdziwa (część I - 50 zadań, część II - 20 zadań). Czas trwania etapu pisemnego wynosi 120 minut.

Umiejętności sprawdzane w części I egzaminu ujęto w trzech obszarach wymagań:

- czytanie ze zrozumieniem informacji przedstawionych w formie opisów, instrukcji, rysunków, szkiców, wykresów, dokumentacji technicznych i technologicznych
- przetwarzanie danych liczbowych i operacyjnych
- bezpieczne wykonywanie zadań zawodowych zgodnie z przepisami bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej oraz ochrony środowiska

Umiejętności sprawdzane w części II egzaminu ujęto w dwóch obszarach wymagań:

- czytanie ze zrozumieniem informacji przedstawionych w formie opisów, instrukcji, tabel, wykresów
- przetwarzanie danych liczbowych i operacyjnych

Etap praktyczny sprawdza umiejętności rozwiązywania typowych problemów o charakterze „łączenia teorii z praktyką” i polega na wykonaniu „opracowania projektu realizacji i wykonanie określonych prac”. Czas trwania etapu praktycznego wynosi 240 minut.

Zdający zdaje etap pisemny jeśli uzyska:

- co najmniej 50% punktów możliwych do uzyskania w części I
- co najmniej 30% punktów możliwych do uzyskania w części II

Zdający zda etap praktyczny jeśli uzyska 75% punktów możliwych do uzyskania.

Zdający zda egzamin zawodowy, jeśli spełni wymagania ustalone dla obu etapów egzaminu.

WYMAGANIA EGZAMINACYJNE Z PRZYKŁADAMI ZADAŃ DO I CZĘŚCI EGZAMINU

STANDARD

1. Czytać ze zrozumieniem informacje przedstawione w formie opisów, instrukcji, rysunków, szkiców, wykresów, dokumentacji technicznych i technologicznych, a w szczególności:

1.1. rozróżniać podstawowe pojęcia i terminy stosowane w turystyce;

ZADANIE

Zgodnie z definicją Światowej Organizacji Turystyki (UNWTO) za turystę możemy uznać:

- A/ Pana Kowalskiego wyjeżdżającego do Niemiec do pracy
- B/ żołnierza wyjeżdżającego na misję pokojową
- C/ studenta dojeżdżającego z Piły do Poznania na zajęcia
- D/ kolegę przemierzającego w czasie wakacji polskie wybrzeże

STANDARD

1.2. rozróżniać formy i rodzaje turystyki;

ZADANIE

Zestawienie co najmniej dwóch usług turystycznych tworzących jednolity program i objętych wspólną ceną jeżeli usługi te obejmują nocleg lub trwają ponad 24 godziny albo jeżeli program przewiduje zmianę miejsca pobytu.to:

A/ pakiet turystyczny

B/ impreza turystyczna

C/ podróż

D/ wycieczka

STANDARD

1.3.rozróżniać rodzaje i elementy produktów turystycznych;

ZADANIE

Kraina Otwartych Okiennic to trzy unikatowe pod względem architektonicznym miejscowości: Trześcianka, Soce i Puchły położone w dolinie Narwi. Cechą specyficzną zabudowań znajdujących się w wyżej wymienionych wsiach jest bogata, nawiązująca do zdobnictwa rosyjskiego dekoracja elewacji domów- w szczególności okiennic.

Jest to przykład produktu turystycznego:

A/ obiektowego

B/ obszarowego

C/ imprezy turystycznej

D/ usługi turystycznej

STANDARD

1.4.charakteryzować walory turystyczne Polski i wybranych regionów turystycznych świata;

ZADANIE

Walorami antropogenicznymi nazwiemy:

A/ Rezerwat „Meteoryt Morasko”, Zamek w Łańcucie

B/ Muzeum Geologiczne PAN w Warszawie, Arboretum w Kórniku

C/ Kanał Elbląsko -Ostródzki, Muzeum Filumenistyczne w Bystrzycy Kłodzkiej

D/ Międzyrzecki Rejon Umocniony, Rezerwat „Czerwone Bagno”

STANDARD

1.5.charakteryzować zagospodarowanie turystyczne regionów Polski;

ZADANIE

TAB .Zasoby bazy noclegowej w 2009 roku – dane ogólne wg województw

Województwo	Liczba obiektów	Liczba obiektów całorocznych	Liczba pokoi w hotelach	Liczba miejsc noclegowych	Liczba miejsc noclegowych całorocznych
DOLNOŚLĄSKIE	723	665	11544	51135	46118
KUJAWSKO-POMORSKIE	296	192	4238	26023	16415
LUBELSKIE	285	171	3132	18909	11306
LUBUSKIE	306	191	4185	23328	11787
ŁÓDZKIE	241	201	5251	18094	13975
MAŁOPOLSKIE	894	803	14554	68813	60363
MAZOWIECKIE	376	341	15480	40740	36950
OPOLSKIE	110	86	1161	7830	5164
PODKARPACKIE	369	284	3639	22238	17401
PODLASKIE	168	115	1937	11424	6754
POMORSKIE	832	402	9097	81444	33610
ŚLĄSKIE	473	425	9809	39266	35401
ŚWIĘTOKRZYSKIE	143	120	2790	10937	8665
WARMIŃSKO-MAZURSKIE	390	215	5850	38366	19508
WIELKOPOLSKIE	547	399	9445	38448	26510
ZACHODNIOPOMORSKIE	839	379	7422	109506	43993

Źródło: GUS; opracowanie: Instytut Turystyki.

Najwięcej miejsc noclegowych znajduje się kolejno w województwach:

- A/ zachodniopomorskim, małopolskim, pomorskim
- B/ zachodniopomorskim, mazowieckim, małopolskim
- C/ małopolskim, mazowieckim, zachodniopomorskim
- D/ zachodniopomorskim, pomorskim, małopolskim

STANDARD

1.6.rozróżniać instrumenty marketingu;

ZADANIE

Folder reklamujący ofertę wycieczki szkolnej po Szlaku Orlich Gniazd to sposób oddziaływania na klienta w ramach strategii:

A/ ceny

B/ promocji

C/ produktu

D/ dystrybucji

STANDARD

1.7. wykorzystywać informacje zawarte w informatorach i katalogach turystycznych, na planach, mapach geograficznych i turystycznych;

ZADANIE

Odległość z Dover do Calais na mapie w skali 1:4 000 000 wynosi 8 mm. Jaka jest odległość między tymi miastami w terenie?

A/ 3,2 km

B/ 32 km

C/ 320 km

D/ 50 km

STANDARD

1.8.identyfikować potrzeby rynku turystycznego;

ZADANIE

Do mocnych stron polskiego sektora turystyki możemy zaliczyć:

A/ zwiększającą się rolę regionalnych portów lotniczych w ruchu międzynarodowym

B/ wizerunek Polski jako kraju podróży turystycznych

C/ dynamiczny rozwój sieci połączeń kolejowych

D/ liczba hoteli dwu- i trzygwiazdkowych o standardzie europejskim

STANDARD

2. Przetwarzać dane liczbowe i operacyjne, a w szczególności:

2.1. sporządzać dokumenty związane z organizowaniem i sprzedażą produktu turystycznego oraz kompleksową obsługą klienta;

ZADANIE

Voucher to:

- A/ całkowite wydatki konsumpcyjne poniesione przez odwiedzającego
- B/ przedsiębiorca wykonujący na zlecenie klienta czynności faktyczne i prawne związane z zawieraniem umów
- C/ określona liczba jednostek pieniężnych, którą turysta musi zapłacić za jednostkę usługi turystycznej
- D/ dowód na piśmie, dokument stwierdzający zawartą transakcję

STANDARD

2.2. wskazywać czynniki wpływające na popyt i podaż usług turystycznych;

ZADANIE

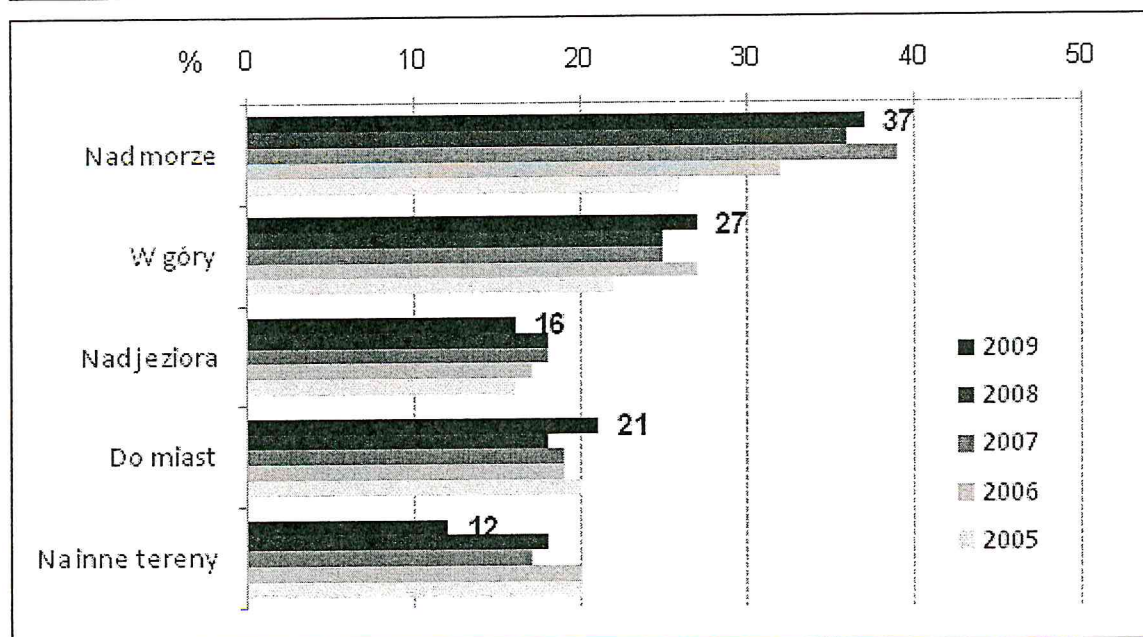
Wzrost popytu na wyjazd do Chorwacji może być spowodowany:

- A/ zwiększoną ceną wyjazdu
- B/ małą atrakcyjnością oferty
- C/ spadkiem dochodów konsumentów
- D/ promocyjnym obniżeniem ceny oferty

STANDARD

2.3 analizować krajowy i zagraniczny ruch turystyczny;

ZADANIE



RYC. Kierunki krajowych wyjazdów długookresowych w %. (źródło: Instytut Turystyki)

W latach 2005-2008 Polacy w niemal równym stopniu udawali się:

A/ nad jeziora i do miast

B/ nad jeziora i w góry

C/ do miast i i w góry

D/ w góry i nad morze

STANDARD

2.4. wskazywać zadania podmiotów gospodarczych związanych z obsługą ruchu turystycznego;

ZADANIE

Organem uprawnionym do kontrolowania przestrzegania wymagań kategoryzacyjnych ustalonych dla obiektów hotelarskich jest;

A/ Urząd Marszałkowski

B/ Urząd Wojewódzki

C/ Polska Izba Turystyki

D/ Polskie Zrzeszenie Hoteli

STANDARD

2.5. wskazywać zasady działania biura podróży;

ZADANIE

Galileo, Amadeus, Sabre to nazwy:

A/ komputerowych systemów rezerwacyjnych

B/ znanych sieci hotelowych

C/ austriackich produktów turystycznych

D/ znanych agencji turystycznych

STANDARD

2.6. dobierać działania marketingowe, a w szczególności metody aktywizacji sprzedaży do rodzaju oferty;

ZADANIE

Wprowadzenie oferty Riwiera Olimpijska do katalogu touroperatora powinna poprzedzić przede wszystkim:

A/ dołączenie wkładki informacyjnej w prasie

B/ umieszczenie billboardów w mieście

C/ rozdawanie ulotek reklamowych potencjalnym klientom

D/ zorganizowanie wyjazdu studyjnego dla touroperatorów

STANDARD

3. Bezpiecznie wykonywać zadania zawodowe zgodnie z przepisami bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej oraz ochrony środowiska, a w szczególności:

3.1. stosować przepisy prawa w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska w procesie organizowania usług turystycznych i działalności biura turystycznego;

ZADANIE

W czasie wycieczki szkolnej do Trójmiasta zorganizowanej przez biuro podróży Apollo, zaplanowano zwiedzanie Gdańska. Kto może poprowadzić wycieczkę po tym mieście?

A/ pilot wycieczki

B/ opiekun wycieczki

C/ przedstawiciel biura podróży

D/ przewodnik miejski po Trójmieście

STANDARD

3.2. stosować przepisy dotyczące ochrony środowiska dla potrzeb zagospodarowania turystycznego;

ZADANIE

Ustawa o ochronie przyrody wprowadza zakaz:

A/ likwidacji nagłych zagrożeń na terenie parku narodowego

B/ prowadzenia akcji ratowniczej na terenie parku narodowego

C/ utrzymania bezpieczeństwa powszechnego na terenie parku narodowego

D/ zbioru roślin i grzybów na terenie parku narodowego i rezerwatu

STANDARD

3.3. stosować przepisy prawa dotyczące prowadzenia działalności turystycznej;

ZADANIE

Zgodnie z ustawą o usługach turystycznych, biuro podróży, funkcjonujące jako organizator lub pośrednik, musi mieć zezwolenie na prowadzoną działalność gospodarczą.

Zezwolenie takie wydaje:

A/ Marszałek Województwa

B/ Wojewoda

C/ Prezes Polskiej Izby Turystycznej

D/ Prezes Polskiej Organizacji Turystycznej

STANDARD

3.4. rozpoznawać zagrożenia pożarowe, sanitarne i terrorystyczne oraz wskazywać środki zapobiegawcze;

ZADANIE

Do gaszenia urządzeń elektrycznych użyjesz:

A/ gaśnicy pianowej

B/ wody

C/ gaśnicy proszkowej

D/ piasku

2.2.TURYSTYKA I REKREACJA (studia I i II stopnia)

a/ STANDARDY KSZTAŁCENIA DLA KIERUNKU TURYSTYKA I REKREACJA

RAMOWE TREŚCI KSZTAŁCENIA (studia I stopnia)

	godziny	ECTS
A/ grupa treści podstawowych	270	33
B/ grupa treści kierunkowych Treści kształcenia w zakresie: 1. podstaw turystyki 2. podstaw rekreacji 3. geografii turystycznej 4. krajoznawstwa 5. obsługi ruchu turystycznego 6. ekonomiki turystyki i rekreacji 7. hotelarstwa 8. pedagogiki czasu wolnego 9. kształtowania środowiska i ochrony przyrody 10. produkcji roślinnej i zwierzęcej 11. jakości surowców i produktów spożywczych 12. żywienia człowieka	330	41
razem	600	74

WYSZCZEGÓLNIENIE WYBRANYCH TREŚCI KSZTAŁCENIA

1. Kształcenie w zakresie turystyki

Treści kształcenia: Zarys dziejów turystyki. Klasyfikacja zjawisk turystycznych. Typologia turystów. Uwarunkowania rozwoju turystyki. Charakterystyka podstawowych form ruchu turystycznego. Krajowy i zagraniczny ruch turystyczny. Struktura aktywności turystycznej ludności. Wpływ turystyki na człowieka oraz środowisko naturalne, społeczno-kulturowe i gospodarcze. Eufunkcje i dysfunkcje turystyki. Organizacja turystyki w Polsce i za granicą. Metody stosowane w badaniach zagadnień turystycznych.

Efekty kształcenia – umiejętności i kompetencje: rozumienia problemów współczesnej turystyki; rozpoznawania zjawisk występujących we współczesnej turystyce; identyfikowania uwarunkowań rozwoju turystyki.

2. Kształcenie w zakresie rekreacji

Treści kształcenia: Podstawowe pojęcia z zakresu rekreacji. Zarys dziejów rekreacji. Czynniki i bariery rozwoju rekreacji. Aktywność rekreacyjna różnych grup społecznych. Organizacja rekreacji w Polsce i wybranych krajach. Klasyfikacja i analiza form rekreacji. Istota rekreacji fizycznej – jej funkcje i znaczenie w różnych okresach życia człowieka. Praca zawodowa a rekreacja. Rola rekreacji fizycznej w promocji zdrowia i profilaktyce chorób cywilizacyjnych.

Efekty kształcenia – umiejętności i kompetencje: analizy procesów dokonujących się w obszarze rekreacji i w rozwoju rekreacji; oceny skutków uczestniczenia w rekreacji.

3. Kształcenie w zakresie geografii turystycznej

Treści kształcenia: Geografia turystyczna w strukturze nauk geograficznych – jej związki z innymi obszarami wiedzy. Metody oceny atrakcyjności środowiska przyrodniczego i antropogenicznego dla potrzeb turystyki. Elementy kartografii turystycznej. Przestrzeń turystyczna i osadnictwo turystyczne. Geografia w badaniach nad turystyką. Regiony turystyczne w Polsce i na świecie.

Efekty kształcenia – umiejętności i kompetencje: oceny przydatności przestrzeni geograficznej dla potrzeb turystyki; wykorzystywania opracowań kartograficznych w turystyce; wykorzystywania wiedzy geograficznej w tworzeniu produktu turystycznego.

4. Kształcenie w zakresie krajoznawstwa

Treści kształcenia: Rozwój aktywności i działalności krajoznawczej. Rola krajoznawstwa we współczesnym społeczeństwie. Związki krajoznawstwa z turystyką. Formy i kierunki rozwoju krajoznawstwa. Krajoznawstwo turystyczne. Regionalizm krajoznawczy. Metody i środki popularyzacji krajoznawstwa i wiedzy krajoznawczej. Kształtowanie potrzeb i zainteresowań

krajoznawczych. Czynniki determinujące percepcję wiedzy krajoznawczej. Inwentaryzacja krajoznawcza. Organizacja i programowanie krajoznawstwa turystycznego. Dobór treści krajoznawczych dla różnych rodzajów turystyki. Walory krajoznawcze regionów Polski – rola w programowaniu turystyki. Interpretacja dziedzictwa. Interpretacja dziedzictwa na szlaku tematycznym. Popularne szlaki i trasy turystyczne przedstawiające dorobek kulturowy Polski. Zasady prowadzenia imprez turystycznych przez pilotów wycieczek i przewodników. *Efekty kształcenia – umiejętności i kompetencje:* korzystania z wiedzy krajoznawczej w przygotowywaniu produktów turystycznych; wykorzystywania wiedzy z zakresu krajoznawstwa w turystyce i rekreacji.

5. Kształcenie w zakresie obsługi ruchu turystycznego

Treści kształcenia: Czynniki i kierunki rozwoju ruchu turystycznego. Indywidualne determinanty wyjazdów turystycznych. Rodzaje i formy obsługi ruchu turystycznego na poszczególnych etapach podróży. Prawne aspekty obsługi ruchu turystycznego. Imprezy turystyczne – ich rodzaje. Organizacja i realizacja imprez turystycznych. Kalkulacja i rozliczanie imprez. Rodzaje dokumentów w obsłudze ruchu turystycznego. Usługa pośrednictwa. Zasady i sposoby przekazywania informacji turystycznej. Pilotaż i przewodnictwo turystyczne. Praca z grupą turystyczną. Znaczenie transportu w realizacji imprezy turystycznej. Obsługa turystów w obiektach bazy noclegowej i żywieniowej. Stosowanie nowoczesnych technik informatycznych w obsłudze ruchu turystycznego. Przygotowanie pracowników obsługujących ruch turystyczny. Kultura obsługi i etyka zawodowa. Wykorzystanie logistyki w obsłudze ruchu turystycznego. Jakość obsługi ruchu turystycznego.

Efekty kształcenia – umiejętności i kompetencje: organizowania ruchu turystycznego; organizowania i realizowania imprez turystycznych różnego typu; obsługiwanie turystów na poszczególnych etapach podróży turystycznej.

6. Kształcenie w zakresie ekonomiki turystyki i rekreacji

Treści kształcenia: Przedmiotowa i podmiotowa struktura turystyki jako elementu gospodarki w układzie rodzajowym, branżowym i funkcjonalnym. Rachunek satelitarny w turystyce – doświadczenia krajowe i międzynarodowe. Efekty społeczne i ekonomiczne turystyki w skali międzynarodowej, krajowej, regionalnej i lokalnej. Dobra, towary i usługi jako podstawowe kategorie ekonomiczne konsumpcji turystycznej. Konsumpcja zrównoważona – determinanty. Rynek turystyczny jako obszar alokacji i dystrybucji dóbr i usług turystycznych. Efektywność ekonomiczna i społeczna usług turystycznych i rekreacyjnych. Rola turystyki i rekreacji w rozwoju regionalnym i lokalnym. Inwestycje w turystyce i rekreacji. Biznes plan

przedsięwzięć w turystyce i rekreacji. Kompleksowe, zintegrowane podejście do turystyki na szczeblu regionalnym i lokalnym. Rola społeczności lokalnych w zrównoważonym rozwoju turystyki. Turystyka i rekreacja w kontekście wzrostu gospodarczego, wzrostu zatrudnienia, tworzenia nowych zawodów oraz wdrażania innowacyjnych technik i technologii do gospodarki, środowiska i komunikacji społecznej.

Efekty kształcenia – umiejętności i kompetencje: rozumienia roli turystyki w zrównoważonym rozwoju kraju; rozpoznawania mierzalnych i niemierzalnych efektów rozwoju turystyki; dostrzegania prorozwojowego i proinnowacyjnego oddziaływania turystyki na gospodarkę, środowisko i społeczność lokalną.

b/ STANDARDY KSZTAŁCENIA DLA KIERUNKU TURYSTYKA I REKREACJA
RAMOWE TREŚCI KSZTAŁCENIA (studia II stopnia)

	godziny	ECTS
A/ grupa treści podstawowych Treści kształcenia w zakresie: 1. historii kultury 2. socjologii czasu wolnego 3. regionów turystycznych	135	17
B/ grupa treści kierunkowych Treści kształcenia w zakresie: 1. informatyki w turystyce i rekreacji 2. polityki turystycznej 3. planowania turystycznego 4. marketingu usług turystycznych i rekreacyjnych 5. doradztwa turystycznego 6. produktu turystycznego 7. zarządzania przedsiębiorstwem turystycznym 8. bioróżnorodności	180	22
razem	315	39

WYSZCZEGÓLNIENIE WYBRANYCH TREŚCI KSZTAŁCENIA

1. Kształcenie w zakresie informatyki w turystyce i rekreacji

Treści kształcenia: Obszary wsparcia przedsiębiorstw turystycznych i rekreacyjnych technologiami informacyjnymi. Tworzenie baz danych o klientach i produktach turystycznych

na potrzeby turystyki i rekreacji. Funkcjonowanie wewnętrznych systemów komputerowych w przedsiębiorstwach turystycznych i rekreacyjnych. Zewnętrzne systemy rezerwacji komputerowej jako instrument dystrybucji usług turystycznych. Internet w turystyce i rekreacji. Platformy internetowe i wirtualne biura podróży. Istota e-turystyki. Budowa i funkcjonowanie lokalnych, regionalnych i krajowych systemów informacji turystycznej. Wykorzystanie technologii informatycznej w turystyce i rekreacji.

Efekty kształcenia – umiejętności i kompetencje: posługiwania się programem rezerwacyjnym; tworzenia tematycznych baz danych w zakresie turystyki i rekreacji; posługiwania się modułami rezerwacji lotniczych i hotelarskich oraz wynajmu samochodów.

2. Kształcenie w zakresie polityki turystycznej

Treści kształcenia: Polityka zrównoważonego rozwoju w turystyce. Działania międzynarodowych organizacji o znaczeniu globalnym na rzecz rozwoju turystyki. Tendencje rozwoju turystyki na świecie. Systemy turystyczne w Polsce i wybranych krajach świata. Instrumenty polityki turystycznej na różnych szczeblach zarządzania. Funkcje, zadania i struktury działów administracji państwowej do spraw turystyki – w Polsce i na świecie. Turystyka w Unii Europejskiej. Organizacja turystyki w Polsce. Rola samorządu terytorialnego w rozwoju turystyki. Cele strategiczne przemysłu turystycznego i jego otoczenia. Partnerstwo publiczno-prywatne i publiczno-społeczne w turystyce. Rozwój turystyki w kontekście współpracy administracji publicznej i branży turystycznej. Współpraca międzynarodowa, transgraniczna, regionalna i lokalna w turystyce. Podnoszenie jakości i innowacyjności wyzwaniami polityki turystycznej XXI wieku. Zintegrowane działania na rzecz rozwoju regionalnego i lokalnego w kontekście rozwoju usług turystycznych i usług komplementarnych.

Efekty kształcenia – umiejętności i kompetencje: propagowania polityki prorozwojowej w turystyce na różnych szczeblach zarządzania; nawiązywania współpracy w obszarze polityki turystycznej na szczeblu instytucji publicznych i organizacji prywatnych.

3. Kształcenie w zakresie planowania turystycznego

Treści kształcenia: Idea ładu przestrzennego, przestrzeni ekologicznej i ekorozwoju. Planowanie przestrzenne i społeczno-gospodarcze. Zasady zagospodarowania przestrzeni oraz wykorzystania zasobów przyrodniczych i antropogenicznych na cele turystyczno-rekreacyjne. Programowanie zrównoważonego rozwoju turystyki i rekreacji w skali lokalnej. Instrumenty planowania w turystyce i rekreacji na różnych poziomach zarządzania. Partnerstwo publiczno-prywatne i publiczno-społeczne w procesie planowania. Plany rozwoju przedsiębiorstw, obszarów oraz produktów turystyczno-rekreacyjnych.

Planowanie zintegrowane w turystyce i rekreacji.

Efekty kształcenia – umiejętności i kompetencje: planowania i wdrażania programów rozwoju turystyki na różnych poziomach zarządzania w oparciu o zasadę zrównoważonego rozwoju.

4. Kształcenie w zakresie marketingu usług turystycznych i rekreacyjnych

Treści kształcenia: Istota, pojęcie i cele marketingu. Marketing usług. Strategie marketingowe. Segmentacja rynku. Badania rynku – rola w poznaniu istniejących i nowych motywacji uprawiania turystyki i rekreacji. Produkt turystyczny – konceptualizacja, strukturyzacja, komercjalizacja i realizacja. Turystyka, sport, rekreacja, rozrywka, kultura i sztuka oraz rehabilitacja – jako elementy projektowania struktury produktu. Cykl życia produktu. Marketingowa polityka cen usług turystycznych i rekreacyjnych. Kanały dystrybucji usług turystycznych i rekreacyjnych. Promocja w turystyce i rekreacji. Marketing miejscowości turystycznych. Organizowanie promocji i informacji w zakresie turystyki i rekreacji na szczeblu centralnym, regionalnym i lokalnym. Nowe techniki i technologie w Marketingu turystycznym. Strategie ukierunkowane na wzrost konkurencyjności w turystyce.

3. ZASADY NAUCZANIA/KSZTAŁCENIA

„Ogólne normy postępowania dydaktycznego, których przestrzeganie umożliwia realizację celów kształcenia” (W. Okoń, 1996)

- zasada systemowości
- pogładowości
- samodzielności
- związku teorii z praktyką
- efektywności
- stopniowania trudności
- związku indywidualizacji i społecznienia

„Normy postępowania dydaktycznego, których przestrzeganie pozwala nauczycielowi zaznajamiać uczniów z podstawami usystematyzowanej wiedzy, rozwijać ich zainteresowania i zdolności poznawcze, wpajać im określone poglądy i przekonania oraz wdrażać do samokształcenia” (Cz. Kupisiewicz, 1996)

- zasada pogładowości
- przystępności w nauczaniu
- świadomego i aktywnego udziału uczniów w procesie nauczania, uczenia się
- systematyczności
- trwałości wiedzy uczniów
- operatywności wiedzy uczniów
- wiązania teorii z praktyką

„Reguły organizowania i prezentowania wiadomości, ogólne normy postępowania nauczyciela w czasie przygotowania i prowadzenia lekcji umożliwiające uwzględnienie jednocześnie informacji z wielu źródeł i utrzymanie kierunku czynności uczenia się uczniów”

(K. Kruszewski, 1991)

- zasady dotyczące materiału nauczania
- zasady dotyczące motywacji
- zasady dotyczące pracy ucznia
- zasady zharmonizowania systemów pedagogicznych

- zasady dotyczące stosunków społecznych w klasie
- zasady dotyczące czynności nauczyciela
- zasady dotyczące warunków zewnętrznych

3.1.MODELE KSZTAŁCENIA DOROSŁYCH

Model technologiczny (J. Pólturzycki, edukacja formalna)

Model humanistyczny (M. Knowles, edukacja pozaformalna)

Model krytyczny (H. Siebert, edukacja nieformalna)

ZASADY KSZTAŁCENIA DOROSŁYCH W MODELU TECHNOLOGICZNYM

Zasada pogłębowości – zdobywanie wiedzy o rzeczywistości przez bezpośrednie poznawanie rzeczy, zjawisk, wydarzeń.

Zasada przystępności – stopniowanie trudności, konieczność dostosowania treści i metody do rozwoju i możliwości uczestników

Zasada systematyczności – właściwa kolejność przekazywania materiału, nawiązania, podkreślanie ważnych części.

Zasada świadomego i aktywnego uczestnictwa – aktywne metody, wyszukiwanie materiałów, analiza.

Zasada kształtowania umiejętności uczenia się – rozwijanie umiejętności uczenia się, przygotowanie do samokształcenia, korzystanie z pomocy, podręczników. Umiejętności rejestrowania informacji.

Zasada łączenia teorii z praktyką – wskazywanie podobieństw do wiedzy i umiejętności już poznanych.

Zasada wykorzystywania doświadczenia osób dorosłych – utrwalanie doświadczeń pozytywnych, wyjaśnianie doświadczeń negatywnych.

Zasada indywidualizacji i zespołowości – uwzględnienie indywidualnych doświadczeń uczestników, poradnictwo, konsultacje, praca zespołu.

Zasada trwałości wiedzy- powtarzanie treści zajęć, odwoływanie się do doświadczeń, przejrzystość, aktywny udział uczestników, wdrażanie weryfikacji poznanych praw, systematyczna kontrola

Zasada ustawiczności kształcenia – stały rozwój, wzbogacanie osobowości.

WARUNKI UCZENIA SIĘ – MODEL HUMANISTYCZNY

Uczestnicy odczuwają potrzebę uczenia się.

Środowisko uczenia się – komfort fizyczny, szacunek i wzajemne zaufanie, wolność wypowiedzi, akceptacja różnic.

Uczestnicy postrzegają cele uczenia się jako własne.

Uczestnicy akceptują poziom odpowiedzialności uczenia się i angażują się w te procesy.

Uczestnicy aktywnie uczestniczą w procesie kształcenia.

Proces uczenia się opierany jest na doświadczeniach uczestników procesu edukacyjnego.

Uczestnicy oceniają swój postęp w zakresie założonych celów.

ZASADY KSZTAŁCENIA DOROSŁYCH W MODELU KRYTYCZNYM.

Zorientowanie na grupy docelowe.

Zorientowanie na uczestników.

Praca nad wzorami interpretacyjnymi (wymiana opinii o sposobach postrzegania świata).

Dostosowanie języka zajęć do odbiorców.

Skrzyżowanie perspektyw prowadzącego i uczestnika.

Konfrontacja z treściami kształcenia.

Zorientowanie na cele uczenia się

Samokształcenie.

Integracja ogólnej, politycznej i zawodowej edukacji.

Wpływ emocji na proces nauczania – uczenia się.

Zorientowanie na działanie.

Estetyzacja.

Ekonomika czasu.

Prawdopodobieństwo błędu.

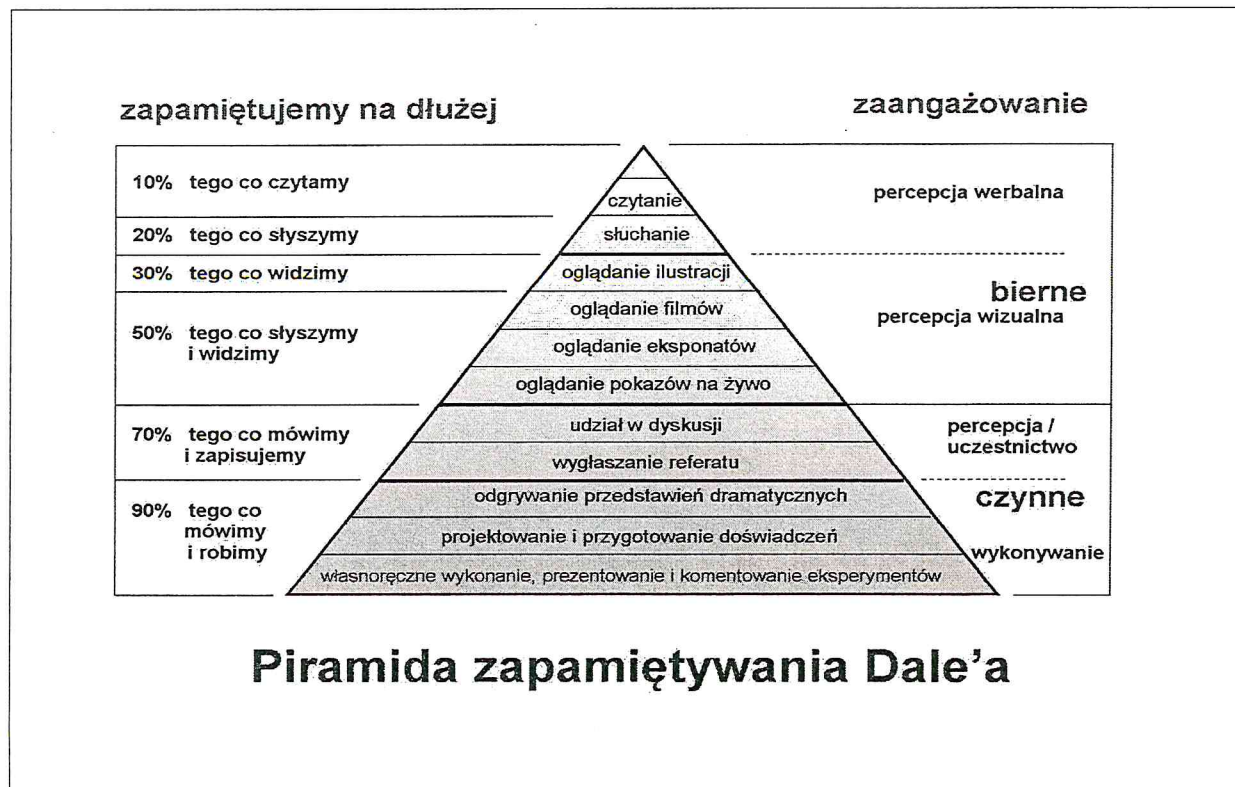
Wykorzystywanie humoru.

4. DOBÓR METOD PRACY

OCZEKIWANIA WOBEC PROWADZĄCYCH ZAJĘCIA

WYKŁAD	%WSKAZAŃ	ĆWICZENIA	%WSKAZAŃ
dobrze tłumaczenie	25,7	dobrze tłumaczenie	17,5
przykłady z praktyki	22,8	przykładów z praktyki	17,0
wiedzy	11,4	wykorzystanie teorii do praktyki	14,3
komunikatywności	10,5	dyskusji	11,2
ciekawostek	9,7	tolerancji	8,5
znajomości przedmiotu	8,9	sprawiedliwej oceny	6,7
zrozumienia	4,2	dobrego przygotowania	5,8
luzu	2,1	entuzjazmu i przebojowości	4,5
entuzjazmu	2,1	dokładności	4,0

Źródło: badania WSB National-Louis-University Nowy Sącz



CELE - kształcenie umiejętności wzajemnego słuchania argumentów, stawiania tezy, prezentowania własnego stanowiska, wyciągania wniosków (m.in. dyskusja, debata oksfordzka, metaplan)

CELE - kształcenie umiejętności analizy sytuacji, poszukiwanie rozwiązań, poszukiwanie i formułowanie argumentów (m.in. burza mózgów, ranking diamentowy, analiza SWOT)

CELE - integracja wiedzy, praktyczne wykorzystanie wiedzy i umiejętności, korelacja interdyscyplinarna, rozwijanie osobistych zainteresowań, umiejętność planowania, selekcji informacji, analizowania treści (projekt)

CELE - wyszukiwanie i gromadzenie informacji, kształtowanie systematyczności, doskonalenie umiejętności zapamiętywania, kojarzenia (m.in. pokaz, prelekcja, seminarium)

KONKLUZJE STUDENTA (SŁUCHACZA)

1/ Dobrze jeśli wykładowca pamięta o tym aby budować swe wypowiedzi na zasadzie łańcucha przyczynowo – skutkowego daje to najlepsze wyniki w przyswajaniu wiedzy.

2/ Ilość treści przekazywana w jednostce czasu musi być dobrze wyważona i dostosowana do poziomu zmęczenia odbiorców.

3/ Zajęcia powinny być przeprowadzone w sposób dynamiczny-tak aby przyciągnąć uwagę bardziej niż elementy rozpraszające.

4 /Dla poprawy efektywności kształcenia zalecane jest stosowanie innych niż werbalne środków przekazu informacji.

5. PLANOWANIE PRACY

5.1. ROZKŁAD MATERIAŁU NAUCZANIA

GEOGRAFIA TURYSTYCZNA ROK SZKOLNY 2009/2010 TOT1Z1-48h

TEMAT	TREŚCI	UWAGI O REALIZACJI
1. Kompleksy leśne w Polsce i ich przydatność dla rekreacji.	przyczyny dysproporcji w rozmieszczeniu lasów, osobliwości flory i fauny	wykorzystanie mapy ściennej „Ochrona przyrody w Polsce”, mapy konturowe
2. Parki narodowe-pojęcie i rozmieszczenie.	położenie i osobliwości polskich parków narodowych	wykorzystanie mapy fizycznej Polski, zaznaczanie na mapach konturowych, pokaz przeźroczy
3. Polskie obszary na Liście Rezerwatów Biosfery UNESCO.	charakterystyka wybranych parków narodowych, krajobrazowych i rezerwatów przyrody	wykorzystanie map konturowych, pokaz przeźroczy
4. Znaczenie rzek, jezior i kanałów dla turystyki.	walory specjalistyczne akwenów wodnych, typy jezior, wybrane szlaki wodne	mapa fizyczna Polski, pokaz przeźroczy

fragment rozkładu materiału przedmiotu geografia turystyczna, kierunek technik obsługi turystycznej (TOT)

5.2./ PLAN WYNIKOWY

przedmiot..... rok szkolny..... grupa.....

dział programowy	temat	wymagania podstawowe	wymagania ponadpodstawowe	metody pracy	środki dydaktyczne

fragment planu wynikowego

5.3. KONSPEKT ZAJĘĆ

-przykład uproszczonego konspektu zajęć:

imię i nazwisko nauczyciela.....

przedmiot.....grupa.....

temat lekcji.....

..... data.....

cele w zakresie :

wiadomości.....

.....

umiejętności.....

.....

metody.....

.....

środki dydaktyczne.....

.....

uwagi.....

.....

.....

- przykład szczegółowego konspektu zajęć:

(pierwsza strona)

Imię i nazwisko nauczyciela.....grupa

Data..... Temat.....

Dział programowy:.....

Cel główny.....

Cele operacyjne: (w kategoriach wiadomości, umiejętności)

.....
.....
.....
.....

Cele operacyjne w zakresie postaw:

.....
.....

Zasady nauczania:.....

Metody i formy pracy:.....

Materiały i środki dydaktyczne:.....

Typ zajęć edukacyjnych:.....

Wykorzystana literatura:.....

(druga strona)

etapy zajęć edukacyjnych	przebieg zajęć	umiejętności kluczowe

6. POMIAR DYDAKTYCZNY I JEGO ROLA W PRZYGOTOWANIU DO EGZAMINÓW ZAWODOWYCH

POMIAR DYDAKTYCZNY - polega na przyporządkowaniu pewnych symboli (ocen) uczniom w taki sposób, by relacje między symbolami odpowiadały relacjom między uczniami ze względu na określone osiągnięcia.

POMIAR RÓŻNICUJĄCY - jest to pomiar dydaktyczny, w którym wynikowi każdego badanego ucznia jest przyporządkowana pewna wartość skali pomiarowej, pozwalającej na porównanie tego wyniku z wynikami uczniów stanowiących populację szkolną.

POMIAR SPRAWDZAJĄCY (KRYTERIALNY) - jest to pomiar dydaktyczny, w którym wynikowi każdego badanego ucznia jest przyporządkowana pewna wartość skali pomiarowej, pozwalająca na interpretację tego wyniku według wymagań to jest na wskazanie, które czynności z zakresu programowego są przez ucznia opanowane.

(B. Niemierko, 1990)

POMIAR DYDAKTYCZNY – PORÓWNANIE

TEST RÓŻNICUJĄCY		TEST SPRAWDZAJĄCY (KRYTERIALNY)
wyodrębnienie różnic w osiągnięciach indywidualnych	CEL POMIARU	sprawdzenie poziomu opanowania wymagań programowych
ile nauczono?	GŁÓWNE PYTANIE	czego nauczono?
uczeń ↔ inni uczniowie	PODSTAWA PORÓWNAŃ WYNIKÓW (UKŁAD ODNIESIENIA)	uczeń ↔ wymagania programowe
ilościowe	OCENIANIE	jakościowe (wg opanowanych wymagań)
luźna	TRAFNOŚĆ PROGRAMOWA	ściśła
uniknięcie porażki (nie być najgorszym!)	MOTYWACJA UCZNIÓW	przeżycie sukcesu (mogę zrobić więcej!)
osobista-interpersonalna	RYWALIZACJA	z wymaganiami

TABELA ZBIORCZA WYNIKÓW TESTU

typ zadania		zamknięte					otwarte				suma		ocena
nr zadania		1	2	3	4	5	6	7	8	9	punktów		
standard													
uczeń	wymagania	P	P	P	PP	P	P	P	PP	PP	P	PP	
	pkt	1	1	1	1	1	1	2	2	3	7	6	
1		1	0	0	0	1	1	2	1	1			
2		1	0	0	1	0	1	1	0	1			
3		1	1	0	1	1	0	1	0	1			
4		1	1	0	1	1	1	2	2	3			
5		1	1	0	1	1	0	1	1	1			
6		1	1	0	1	1	1	1	1	1			
7		1	1	1	1	1	0	2	1	2			
8		1	0	0	0	0	0	0	0	0			
9		1	1	0	1	1	1	2	1	0			
10		1	1	1	1	1	1	2	1	3			
stopień łatwości													

ocena:

dopuszczający >50% P

dostateczny >75% P

dobry \geq 50% PP i dst

bardzo dobry \geq 75% PP i dst

punktacja:

dopuszczający 4,5 P

dostateczny 6,7 P

dobry 3,4 PP i dst

bardzo dobry 5,6 PP i dst

suma punktów zdobytych

stopień łatwości=

liczba uczniów • max liczba punktów możliwa do zdobycia

LITERATURA

- Kruszewski K. (red.), *Sztuka nauczania – czynności nauczyciela*, PWN, Warszawa 1995.
- Kupisiewicz C., *Podstawy dydaktyki ogólnej*, POW BGW, Warszawa 1994.
- Niemierko B., *Pomiar wyników kształcenia*, WSiP, Warszawa 1999.
- Nowacki T., *Cele kształcenia w zakresie przygotowania młodzieży do pracy zawodowej* (w:) *Szkoła Zawodowa*, nr 7-8/75.
- Okoń W., *Wprowadzenie do dydaktyki ogólnej*, WSiP, Warszawa 1987.
- Owczarz M. (red.), *Poradnik edukatora*, Wyd. CODN, Warszawa 2005.
- Półturzycki J., *Dydaktyka dorosłych*, WSiP, Warszawa 1991.
- Szafran T., *Pomiar dydaktyczny*, WSiP, Warszawa 2000.
- Tomalska H. (red.), *Z zagadnień dydaktyki szkoły wyższej*, WSB National-Louis University, Nowy Sącz 2001.

